

Sykepleien

FAGUTVIKLING

Gjensidig involvering forbedrer kvaliteten i sykepleierstudentenes praksis

Mange nyutdannede sykepleiere føler seg dårlig forberedt på klinisk arbeid. Tettere samarbeid i praksisperiodene kan gjøre praksis mer relevant for arbeidslivet.

Janca Molthe van Doorn

Universitetslektor

Seksjon for sykepleie, Institutt for helse- og sykepleievitenskap, Fakultet for helse- og sosialvitenskap, Universitetet i Innlandet

Tore Bonsaksen

Professor

Seksjon for psykisk helse og rehabilitering, Institutt for helse- og sykepleievitenskap, Fakultet for helse- og sosialvitenskap Universitetet i Innlandet, Elverum, og Institutt for helse, Fakultet for helsevitenskap, VID vitenskapelige høyskole, Stavanger

Ellen Karine Grov

Professor

Institutt for sykepleie og helsefremmende arbeid, Fakultet for helsevitenskap, Oslomet – storbyuniversitetet

Kjartan Kversøy

Dosent

Institutt for pedagogikk, Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap, Universitetet i Sørøst-Norge

Bente Ødegård Kjøs

Seniorrådgiver

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Innlandet (Hedmark)

Sykepleierutdanning

Samarbeid

Prosjektarbeid

Sykepleien 2026;114(104910):e-104910

DOI: [10.4220/Sykepleiens.2026.104910](https://doi.org/10.4220/Sykepleiens.2026.104910)

Hovedbudskap

Gjensidig involvering mellom utdanningsinstitusjon, praksisfeltet og sykepleierstudenter kan bidra til bedre kvalitet i praksisstudiene. Når partene samarbeider og lærer sammen, styrkes

veilednings- og vurderingskompetansen, og praksis blir mer relevant for både studentene og arbeidslivet.

Praksis i sykepleierutdanningen utgjør halvparten av studietiden og er den læringsarenaen sykepleierstudenter opplever som mest betydningsfull for sykepleieryrket (1). Likevel beskriver mange at de er for dårlig forberedt på klinisk arbeid når de begynner som nyutdannede sykepleiere (2).

Sykepleiere ved praksisstedene veileder studentene, men flere uttrykker utrygghet i veilederrollen (3) og savner et tettere samarbeid med lærere i praksisperiodene (4).

Samarbeid styrker kvaliteten i sykepleierutdanningen

Gjennom faglig samarbeid kan utdanningskvaliteten forbedres, og utdanningen kan bli mer relevant for arbeidslivet (5).

Nasjonale retningslinjer skal sikre lik kvalitet i sykepleierutdanningene (6). Politiske føringer understreker behovet for samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og praksisfeltet for å ivareta dette. De peker også på at studenter skal medvirke og involveres i det faglige og sosiale arbeidet og fellesskapet (7, 8).

Forskning viser at når sykepleierstudenter deltar i prosjekter sammen med utdanningsinstitusjonen og praksisfeltet, kan det bidra til utvikling av nye løsninger og felles kompetanseheving (9).

Samtidig anbefaler Kulla og Slettebø (10) mer forskning på hvordan samskaping og samarbeid mellom praksisfeltet og universitets- og høgskolesektoren kan bidra til kompetanseheving og bedre utdanning.

Studenter og praksisfeltet bidrar til kvalitetsutvikling

I 2020 ble det utlyst en pilotordning med prosjektsamarbeidsmidler til sykepleierutdanninger og kommunehelsetjenesten. Målet var å utvikle kvaliteten i den kommunale praksisdelen i sykepleierutdanningen (11).

Prosjektet «GIVE – Gjensidig Involvering og Villet Endring: Et samarbeid om praksis og praksisveiledning mellom institusjon og kommuner» var ett av prosjektene som fikk tildelt midler fra Direktoratet for internasjonalisering og kompetanseutvikling (DIKU).

«Et slikt samarbeid er nybrotsarbeid, der vi skaper en læringskultur ved å involvere dem det gjelder, og legge til rette for aktiv deltakelse.»

To samarbeidsprosjekter som pågikk i perioden 2016–2020, bidro til å utvikle denne DIKU-søknaden. Akronymet GIVE oppsto gjennom disse prosjektene og beskriver sentrale aspekter

ved prosjektsamarbeidet.

I prosjektene deltok sykepleierstudenter og ansatte fra utdanningsinstitusjonen, fire kommuner og Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT). Et slikt samarbeid er nybrottsarbeid, der vi skaper en læringskultur ved å involvere dem det gjelder, og legge til rette for aktiv deltakelse – både i fellesmøter og på digitale plattformer.

Hensikten med denne fagartikkelen er å beskrive et eksempel på hvordan prosjektsamarbeid kan utformes, og å inspirere sykepleierstudenter, utdanningsinstitusjoner og praksisfeltet til å samarbeide om utdanningskvalitet i sykepleiepraksis.

Studien presenterer funnene i hoved- og subkategorier

Dokumenter utviklet i samarbeidsprosjektene ble hentet fra utdanningsinstitusjonens arkivsystemer og utgjør datagrunnlaget for studien. Dokumentanalysen fulgte trinnene i prosessbeskrivelsen av kvalitativ innholdsanalyse (12).

Nøkkelbegreper og tekstsitater, med tilhørende dokumentnummer, som beskrev GI og VE, ble deretter lagt inn i to analysematriser og gruppert i hovedkategorier og subkategorier. Vi innhentet skriftlig samtykke fra deltakerne, og studien er godkjent av Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør.

Fire hovedkategorier med tilhørende subkategorier ble identifisert og knyttet til GI og VE. Hoved- og subkategoriene, med eksempelsitater, er presentert i tabell 1.

Tabell 1. Hoved- og subkategorier i funnene, med eksempelsitater

Gjensidig involvering

Hovedkategorier	Subkategorier	Eksempelsitater
Deltakelse i prosjektfelleskapet	Engasjement for å høre til	«At dette blir spennende og gøy, at prosjektet har fått 'liv', og at det er gøy å være i.»
	Tilhørighet og eierskap	«Jeg har oppdaget at jeg håndterer det å være hovedveileder, og at prosjektgruppen allerede er godt sammensveiset.»
	Involvere alle det gjelder, i fellesskapet	«Hvordan få med studentrepresentant i prosjektgruppa?»
Ledelse av prosjektene	Tilrettelegge for dialog og møteplasser	«Et fellesskap, og at vi fritt kan diskutere og ta opp ting uten høy terskel.» «God stemning, tross koronatider. Finne løsninger sammen, og vi ser masse muligheter.»
	Bruk av veiledningsmetoder og strategier	«Vi jobbet individuelt først, så delte vi i plenum. Ønsker ble skrevet opp rundt en pedagogisk sol.»
	Prosjektforpliktelser	«Vi valgte å skrive på gule Post-it-lapper og sortere tiltakene sammen etter hva som må skje før sommeren, og hva som kan vente til høsten. Det ble skrevet hvem som har ansvar for tiltaket.»
Motivasjon til forbedret utdanningskvalitet	Øke veilednings- og vurderingskompetansen	«Jeg tenker at mye kan læres. At jeg kan søke mer fagkunnskap. Reflektere mer om min rolle som veileder.»
	Styrke kvaliteten i praksis-samarbeidet	«Det er et felles ønske at vi jobber sammen for at studentene skal ha en lærerik og bra praksisperiode.»
	Utvikle en veiledningsmodell med digitale løsninger i praksisperiodene	«Resultatmål for prosjektet er at vi sammen skal utvikle en bærekraftig praksismodell med elektronisk studentvurdering.»
Læring og utvikling i samarbeidsprosjektene	Prosjektaktiviteter	«Vi har fått utviklet, skrevet og sendt en stor søknad til DIKU. Det i seg selv viser hvordan prosjektet har evnet å involvere kolleger i ulike fagmiljøer, studenter og praksisfelt i løpet av prosjektperioden.»
	Samarbeidslæring	«Vi har tro på at når praksisveiledere reflekterer over egen veiledningspraksis og deler erfaringer i fellesskap med andre praksisveiledere og lærere, utvikles det kultur for læring.» «Vi har ikke samarbeidet på dette nivået før. Det er unikt. Vi setter oss i førersetet for å være med på å utdanne fremtidens sykepleiere sammen.»

Villet endring

Prosjektfellesskapet skaper engasjement

Deltakelsen i prosjektfellesskapet omfattet både administrativt og pedagogisk ansatte ved utdanningsinstitusjonen, samt ledere, sykepleiere og helsefagarbeidere fra praksisfeltet og sykepleierstudenter.

Logger og møtereferater synliggjorde et stort engasjement for å delta og for å skape tilhørighet og eierskap i prosjektfellesskapet: «At dette blir spennende og gøy, at prosjektet har fått 'liv', og at det er gøy å være i.»

Deltakere beskrev hvordan deltakelsen i prosjektfellesskapet ga mestringsopplevelser og påvirket dem positivt i arbeidshverdagen: «Jeg har oppdaget at jeg håndterer det å være hovedveileder, og at prosjektgruppen allerede er godt sammensveiset.»

Nøkkelpersoner fra både utdanningsinstitusjonen og praksisfeltet ble oppfordret til å delta, og nye deltakere ble involvert i prosjektfellesskapet. Sykepleierstudenter ble forespurt om å delta, og 11 studenter ga samtykke og deltok i prosjektaktiviteter.

I det første prosjektet ble praksisfeltet og utdanningsinstitusjonen omtalt som to ulike aktører. I det siste prosjektet ble alle deltakerne anerkjent som medforskere i prosjektfellesskapet.

Prosjektledelsen legger til rette for likeverdig samarbeid

Prosjektene ble ledet slik at prosjektdeltakerne ble gjensidig involvert med hverandre gjennom prosjektmøter og pedagogiske verksteder. Deltakerne ble kjent med hverandre, avklarte forventninger og delte praksiserfaringer på møteplassene.

Det ble lagt til rette for dialog både i fysiske og digitale møteplasser, der deltakerne reflekterte sammen og hadde et tydelig mulighetsfokus: «God stemning, tross koronatider. Finne løsninger sammen, og vi ser masse muligheter.»

«Det ble lagt til rette for dialog både i fysiske og digitale møteplasser, der deltakerne reflekterte sammen og hadde et tydelig mulighetsfokus.»

Prosjektsøknadene synliggjorde at ansatte, ledere, studenter og institusjoner forpliktet seg til deltakelse. Relevante prosjektdokumenter ble delt på e-post. I dialogene kom ulike meninger og synspunkter frem: «Et fellesskap, og at vi fritt kan diskutere og ta opp ting uten høy terskel.»

Dokumentene viste også bruk av ulike veiledningsmetoder og strategier: «Vi jobbet individuelt først, så delte vi i plenum. Ønsker ble skrevet opp rundt en pedagogisk sol.»

I rapportene ble det fremhevet at alle involverte var likeverdige parter, som bidro med sine perspektiver i fellesskapet. De fysiske møtene ble avsluttet med at deltakerne skrev og delte logger.

Motivasjon driver utvikling av utdanningskvalitet

Motivasjon for endring kom til uttrykk gjennom deltakernes ønsker, interesser og behov for å forbedre utdanningskvaliteten. Logger viste individuelle behov for mer kompetanse i veiledning og vurdering: «Jeg tenker at mye kan læres. At jeg kan søke mer fagkunnskap. Reflektere mer om min rolle som veileder.»

Prosjekttitler og -søknader synliggjorde også en kollektiv motivasjon og et felles behov for å styrke veilednings- og vurderingskompetansen på arbeidsplassene.

Deltakerne var motivert for å styrke samarbeidet og utvikle gode praksisplasser: «Det er et felles ønske at vi jobber sammen for at studentene skal ha en lærerik og bra praksisperiode.»

Det ble skrevet sju prosjektsøknader for å videreutvikle utdanningskvaliteten. Alle søknadene beskrev behov for nye digitale løsninger. Covid-19-pandemien synliggjorde behovet for digital kompetanse eksplisitt.

Samarbeidet gir læring og forbedrer veiledningen

Dokumentene viste hvordan prosjektaktiviteter ble utviklet, prøvd ut og evaluert i praksisperiodene, og hvordan læring fant sted på ulike måter i prosjektsamarbeidet. Eksempler på aktiviteter var endring av digital læringsplattform, dialog- og samarbeidsmøter, videreutvikling av undervisningsplan og vurderingsskjema, samt studentevalueringer.

Rapporter og prosjektsøknader beskrev positive erfaringer med kollektivt veilederansvar på sykehjem. Arbeidet med DIKU-søknaden ble prioritert: «Vi har fått utviklet, skrevet og sendt en stor søknad til DIKU.»

Prosjektsøknadene tydeliggjorde intensjonen med samarbeidet og viste hvordan deltakerne delte praksiserfaringer. Bilder, bordduker, whiteboard, pedagogiske soler og logger dokumenterte at deltakerne lærte sammen og diskuterte hvordan praksisveiledningen kunne bli bedre for alle.

I siste prosjektmøte kom eierskap og en tydelig «vi-kulturen» frem: «Vi har ikke samarbeidet på dette nivået før. Det er unikt. Vi setter oss i førersetet for å være med på å utdanne fremtidens sykepleiere sammen.»

Prosjektfellesskapet utvikler tilhørighet og eierskap

Prosjektfellesskapet i studien ble beskrevet som en trygg arena, som det var gøy å være med i, der deltakerne fikk bekreftelser, oppdaget nye perspektiver, lærte av hverandre og utviklet nye prosjektsøknader.

Dokumentanalysen identifiserte fire hovedkategorier ved GIVE-modellen som bidro til å skape fremdrift og retning i prosjektsamarbeidet. Hovedkategoriene viser sentrale funn og er illustrert i figur 1.

Figur 1. GIVE-modellen

Prosjektene var preget av engasjement, opplevd tilhørighet og eierskap til arbeidet, slik Wenger (13) beskriver lærende praksisfellesskap som utvikler seg gjennom sosialt samspill. Det som definerer et praksisfellesskap, er hvem «vi» er (14).

I dokumentene ble prosjektfellesskapet omtalt som «vi» og «vår praksis». Dette viser deltakere som opplevde tilhørighet og utviklet eierskap til aktiviteter og løsninger. Et praksisfellesskap kjennetegnes av at deltakerne deler en interesse og samhandler regelmessig for å forbedre noe sammen (5, 10, 13).

Prosjektfellesskapet hadde et tydelig mulighetsfokus og viste en kollektiv vilje til kvalitetsforbedring, utvikling, etablering og endring. Arbeidet rettet seg mot å øke veilednings- og vurderingskompetansen, styrke praksissamarbeidet og utvikle en veiledningsmodell med digitale løsninger.

Mestring og relevans styrker deltakernes motivasjon

Motivasjonen kom til uttrykk ved at deltakerne opplevde selvbestemmelse, tilhørighet og kompetanseutvikling gjennom å utvikle løsninger sammen. Engasjement og mulighetsfokus kan tyde på at deltakerne opplevde prosjektsamarbeidet som relevant. Engasjement oppstår som et resultat av mestring og myndiggjøring og kan bidra til forpliktende handlingslyst (15).

Samtidig kan det være utfordrende å vurdere kvaliteten på læringen som skjer når grupper av mennesker samarbeider i et prosjektfellesskap på denne måten. Kunnskapen og læringen som

utvikles i en gruppe, viser tegn på kvalitet dersom deltakerne opplever økt mestring i situasjonen de står i, og i relasjonene de inngår i (16).

«Motivasjonen kom til uttrykk ved at deltakerne opplevde selvbestemmelse, tilhørighet og kompetanseutvikling.»

Prosjektsamarbeidet bygget nettopp på deltakernes behov for å bli tryggere og bedre i rollen som praksisveileder. De arbeidet systematisk med dette. Deltakerne beskrev for eksempel opplevelsen av økt mestring i veilederrollen og mestringsopplevelser knyttet til arbeidet med prosjektsøknaden til DIKU.

Mestring er tydeligst når vi gjør noe selv (15). Samarbeidslæring skjedde gjennom aktiv deltakelse, meningsutveksling og refleksjon.

Prosjektledelsen fremmer medbestemmelse

Prosjektledelsens strategi var å involvere deltakerne gjensidig i arbeidet. Veiledningsmetodikk la til rette for demokratiske læringsdialoger, handlingsforpliktelse og fellesskap. Eierskap utvikles gjennom deltakelse og medbestemmelse, og dette behovet må også ivaretas av ledere i samarbeidsprosjekter som anerkjenner deltakernes bidrag (17).

Anerkjennelse må komme til uttrykk i relasjonen og fellesskapet. I DIKU-søknaden ble alle deltakerne anerkjent som medforskere i prosjektfellesskapet. Medforskere gir ikke bare informasjon, men deltar aktivt i å bestemme, forbedre og fortolke (18).

Involvering, engasjement og myndiggjøring av ledere og nøkkelpersoner har betydning for endringsarbeid og implementering av nye løsninger. Prosjektledelsen la derfor vekt på å involvere alle berørte parter, lytte til alle og ivareta mangfoldet av behov og perspektiver. I studien var studentinvolvering prioritert, men det var samtidig utfordrende å få til.

GIVE-modellen styrker kvaliteten i praksisutdanningen

Gjensidig involvering har fremmet dialog, samhandling, tilhørighet, eierskap og engasjement i prosjektfellesskapet. Ledelse som involverer, myndiggjør, anerkjenner erfaringer og har mulighetsfokus, mobiliserer kollektiv motivasjon for å forbedre utdanningskvaliteten.

Det kan se ut som om læringen og utviklingen i samarbeidsprosjektene er selve drivkraften for den villede endringen – å finne gode løsninger sammen for å utdanne fremtidens sykepleiere.

«Gjensidig involvering har fremmet dialog, samhandling, tilhørighet, eierskap og engasjement i prosjektfellesskapet.»

Resultatene tyder på at GIVE-modellen kan fungere som en ramme for prosjektsamarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og praksisfelt, og dermed bidra til å forbedre kvaliteten i praksisdelen av sykepleierutdanningen.

De positive resultatene synes å være knyttet til et systematisk prosjektsamarbeid over flere år. Vi oppfatter derfor kontinuitet i samarbeidsrelasjonene som viktig, der vi har snakket sammen, prøvd ut strategier og løsninger og reflektert over det vi har erfart.

Studien peker på behov for økt studentinvolvering

Det vil være interessant å anvende GIVE-modellen i nye prosjekter for å vurdere modellens relevans for nye samarbeidsprosjekter mellom utdanningsinstitusjoner og kommunehelsetjenesten. Dette kan være et område for videre forskning.

Studien viste utfordringer med å involvere sykepleierstudentene i prosjektarbeidet. Kvalitetsmeldingen presiserer at studenter skal medvirke og involveres i det faglige og sosiale fellesskapet (7).

Vi oppfordrer derfor til mer forskning der sykepleierstudenter har en samskapende rolle i samarbeidet mellom utdanningsinstitusjoner og kommunehelsetjenesten, med mål om å forbedre helsetjenesten og utdanningskvaliteten.

Forfatterne oppgir ingen interessekonflikter.

SAMARBEID I PRAKSIS: Sykepleierstudenter, praksisveiledere og ansatte ved

utdanningsinstitusjonen deltok i pedagogiske verksteder der de delte erfaringer og utviklet tiltak for bedre praksisveiledning. *Illustrasjonsfoto: Dmytro Zinkevych / Shutterstock / NTB*

1. Kirchhoff JW. Betydningen av teori og praksis for studenters sykepleiefaglige kompetanse. Sykepl Forsch. 2024;19(94772):94772. DOI: [10.4220/Sykepleienf.2024.94772](https://doi.org/10.4220/Sykepleienf.2024.94772)
2. Knutstad U, Jensen KT, Larsen K. Fagdidaktiske temaer i helsefagene. Oslo: Cappelen Damm Akademisk; 2023.
3. Aigeltinger E, Haugan G, Sørli V. Utfordringer med å veilede sykepleierstudenter i praksisstudier. Sykepl Forsch. 2012;7(2):160–6. DOI: [10.4220/sykepleienf.2012.0084](https://doi.org/10.4220/sykepleienf.2012.0084)
4. Foss JE, Steinseth EB, Myhre AKS, Hov R. Praksisveilederutdanning for sykepleiere og tannpleiere – hvordan oppleves veilederrollen før og etter gjennomført utdanning? Uniped. 2021;44(1):31–42. DOI: [10.18261/issn.1893-8981-2021-01-04](https://doi.org/10.18261/issn.1893-8981-2021-01-04)
5. Gjøtterud S. Forskning i egen undervisningspraksis i høyere utdanning. I: Gjøtterud S, Hiim H, Husebø D, Jensen LH, red. Aksjonsforskning i Norge, volum 2: Grunnlagstenkning, forskerroller og bidrag til endring i ulike kontekster [internett]. Oslo: Cappelen Damm Akademisk; 2020 [hentet 17. oktober 2025]. Tilgjengelig fra: <https://cdforskning.no/cdf/catalog/view/121/607/4491>
6. Forskrift om nasjonal retningslinje for sykepleierutdanning. FOR-2019-03-15-412 [hentet 17. oktober 2025]. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/SFO/forskrift/2019-03-15-412>
7. Meld. St. 16 (2016–2017). Kultur for kvalitet i høyere utdanning [internett]. Oslo: Kunnskapsdepartementet; 2017 [hentet 17. oktober 2025]. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20162017/id2536007/>
8. Meld. St. 16 (2020–2021). Utdanning for omstilling. Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning [internett]. Oslo: Kunnskapsdepartementet; 2021 [hentet 17. oktober 2025]. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20202021/id2838171/>
9. Bjerga GH, Rossavik B, Gausel MK, Heggeland MG, Lode K. Deltakelse i prosjekt i praksisstudiet – en læringsarena for sykepleiestudenter? Klin Sygepl. 2014;28(3):60–70. DOI: [10.18261/ISSN1903-2285-2014-03-07](https://doi.org/10.18261/ISSN1903-2285-2014-03-07)
10. Kulla G, Slettebø Å. Dannelse og samskaping av utdanning mellom academia og sykehjem. Nord Tidsskr Helseforsk. 2020;16(2). DOI: [10.7557/14.5199](https://doi.org/10.7557/14.5199)
11. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). Pilotordning for kommunal praksis i helse- og sosialfagutdanningene [internett]. Trondheim: HK-dir; 2019 [hentet 17. oktober 2025]. Tilgjengelig fra: <https://hkdir.no/programmer-og-tilskuddsordninger/pilotordning-for-kommunal-praksis-i-helse-og-sosialfagutdanningene>

12. Elo S, Kyngäs H. The qualitative content analysis process. J Adv Nurs. 2008;62(1):107–15. DOI: [10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x](https://doi.org/10.1111/j.1365-2648.2007.04569.x)
13. Wenger E, Nake B. Praksisfællesskaber: læring, mening og identitet. København: Reitzel; 2004.
14. Eikeland O. Condescending ethics and action research: Extended review article. Action Research. 2006;4(1):37–47. DOI: [10.1177/1476750306060541](https://doi.org/10.1177/1476750306060541)
15. Kversøy KS, Hartviksen M. Samarbeid og konflikt – to sider av samme sak: SØT-modellen. 2. utg. Bergen: Fagbokforlaget.; 2018.
16. Nielsen KA. Aktionsforskningens videnskapsteori. I: Fuglsang L, Bitsch Olsen P, Rasborg K, Elling B, red. Videnskapsteori i samfundsvidenskabernes: på tværs af fagkulturer og paradigmer. 3. utg. København: Samfundslitteratur; 2013. s. 325–48.
17. Simonsson SF, Moe A, Marthinsen E. Samskaping av velferdstjenester – en hegemonisk idé med tvetydig praksis. Tidsskr Velferdsforsk. 2023;26(1):1–14. DOI: [10.18261/tfv.26.1.2](https://doi.org/10.18261/tfv.26.1.2)
18. Kversøy KS. Relevant forskning for hvem? Relevans for dem forskningen involverer gjennom utvidede muligheter for medvirkning. Forsk Forandring. 2018;1(2):91–109. DOI: [10.23865/fof.v1.1220](https://doi.org/10.23865/fof.v1.1220)